

L A I S V E S

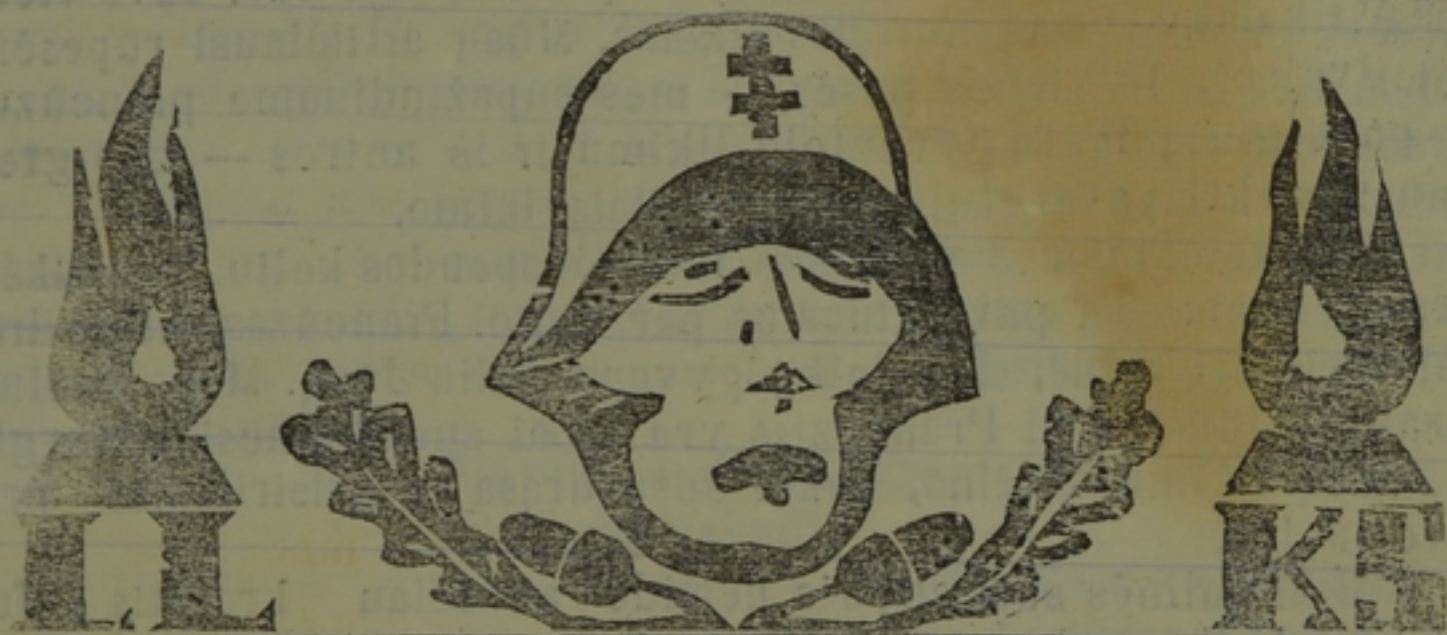
B A L S A S

LLKS ŽEMAIČIU Apygardos ORGANAS

Nr.2 (100)

1953 m. vasario mėn. 16 d.

Eina 9-ji metai

SVEIKINIMAI VASARIO 16 - os PROGA

Prieš 35 metus lietuviu ir estų tautos atgavo savo nepriklausomybę. Tačiau jos vėliau tapo rusų imperializmo aukomis. Šie metai turi ypatingos reikšmės Lietuvai, nes jai sukanka 700 metų. Prieš 700 metų Mindaugas buvo vainikuotas I-ju Lietuvos karaliumi. Kad nepripažinti Lietuvos įjungimo į Sov. Sąjungą JAV pareiškė, kad teisingumas ir teisė turi tvarkyti santykius tarp didžiųjų ir mažųjų tautų. Giliai užjausdamas tuos kentėjimus, kuriuos pakelia jie, aš siunčiu lietuviams karščiausius sveikinimus ir linkėjimus. Ne skaičius, ne plotas ir ne turtai daro tautas dideles. Tautų didumą sudaro stipri moralė ir meilė Tėvynei. Šios savybės leido Jūsų tautai nugalėti sunkumus. Aš tikiu, kad laisvasis pasaulis su Dievo pagalba išves Jus į naują, šviesų ir laisvą rytojų.

DŽON FOSTER DALES
JAV Užsienio Reikalų
Ministras

Pirmą kartą šį vakarą Prancūzijos Europos Laisvės Komitetas gaik kreiptis į Jus, brangūs lietuviai. Prancūzijos Laisvės Komitetas pradėjo veikti prieš 10 mėnesių, t. y. nuo 1952 m. balandžio mėnesio. Radio Komiteto įkūrimo prisidėjo visi Lietuvos vyriausybės vyrai, paštraukę nuo bolševizmo okupacijos Prancūzijoje. Prie jo prisidėjo visi žymiausi Prancūzijos asmenys: mokslininkai, profesoriai, teisininkai, didžiųjų laikraščių redaktoriai, direktoriai. Tai ištikrųjų reprezentatyvus Prancūzijos viešosios opios organas. Vien vardas Prancūzijos Europinio Laisvės Komiteto pasako mūsų tikslą. Kaip ir visos tautos toje sąjunga, taip ir lietuvių tauta, joje turi savo vietą. Mūsų tikslas — visos Europos tikslas. Mūsų artimiausi rūpesčiai yra dvejopi. Iš vienos pusės, — mes supažindiname prancūzų ir pavergtųjų tautų gyventojų likimu ir iš antros — kuo greičiau pasiekti pavergtųjų tautų išsilaisvinimo.

Tuo reikalu mes veikiame radio ir spaudos keliu. Tuo tikslu mes kreipiamies į pavergtuosius per radio. Prancūzas, kuris drąsiai kreipiasi į Jus, ilgą laiką gyveno šalia Jusų. Mes norime pasakyti Jums, kad Prancūzija yra labai susirūpinusi pavergtųjų tautų likimu. Ji žino, kokia Jusų drąsa ir prisirišimas prie savo tautos.

Materialinės sunkenybės neleido anksčiau kreiptis į Jus gimtąja kalba.

Prancūzijos Europos Laisvės Komitetas — minčių reiškėjas, todėl jis laiko pareiga birželio mėn. paminėti tą dieną, kada Sov. Sąjunga kraujū jūromis užliejo Lietuvą.

Taigi, ir šį vakarą Komitetas laiko pareiga Jus patikrinti, kad daugelis Komiteto narių ir prancūzų yra drauge su Jumis mintyse.

*Prancūzų Europos Laisvės
K o m i t e t a s*

Broliai ir sesės! Šiandien yra reikšminga mūsų tau'ai Vasario 16-os diena. Tą dieną, prieš 35 metus, Lietuvos Taryba, išreikšdama tautos norą, paskelbė Nepriklausomybės atkūrimą. Minėdami šią kiekvieno lietuvių širdžiai mielą dieną, mes negalime gėrėtis laimėjimais.

Prieš mūsų valią išblaškyti po visą pasaulį, mes tokią dieną mintimis skrendame į Tėvynę. Tačiau tos vietos, kur anksčiau buvome prarę minėti iskilmes, dabar išniekintos. Ne Laisvės Varpas tenai skamba, o aidi pavjos vergijos pančiai. Šiandien ne trispalvė plevesuoja, o raudonosios kabo. Ne Lietuvos

himno žodžiai veržiasi iš lietuvių krūtinės, o duslios raudos ir aimanos.

Mes žinome, kas yra paskandinęs ašarose mūsų kraštą ir kas skina kelią į laisvę. Mes žinome, kad tik vergijai žlugus atsivers kelias į laisvą gyvenimą. Žinokime, kad ne vien laisvinimo veiksniai, bet kiekvienas esame laisvės dalyviai.

Tą visiems brangią dieną minint, mes turime dėti visas pastangas Tėvynei išlaisvinti, o ypač diegti Tėvynės meilę priaugančioms kartoms, ugdyti jų pasiryžimą, kad ir gyvybes paaukoti, jei to pareikalaus Tėvynės laisvė. Kiekviename krašte, kad ir kur būtume, mes dirbame Tėvynei. Kiekvieno mūsų pareiga — laimėti to krašto opinią, vyriausybę, spaudą. Mes žinome, kad broliai pavergtoje Tėvynėje visas viltis turi sudėję į mus, nes jūsų rankos ir kojos surakintos, o lūpos sukaustytos. Tikėkime, kad laisvės valanda greit ateis, nes su mumis laisvasis pasaulis. Daugiau negu kada nors, JAV vadovaujant, yra tvirtas pasaulio nusistatymas komunizmo užmačioms pašalinti. Kad Lietuvos laisvė priartėtų — stiprinkimės, jungkimės, kad laimėtumėm.

Vardan tos Lietuvos,
Vienybė težydi!

M. KRUPAVIČIUS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto Pirmininkas

K. ŽALKAUSKAS

VLIKO Vykdomosios Tarybos
Pirmininkas

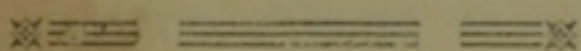
*****

Brangūs broliai ir seserys pavergtoje Tėvynėje! Mūsų tautos šventės dieną perduodu jums nuoširdžiausius linkėjimus. Mes gerai žinome, kad jums neįmanoma net sentimentaliausiu ir kukliausiu būdu šventės paminėti. Mes suprantame pavojus, kuriuos jūs pergyvenate. Išblaškyti po laisvąjį pasaulį, mes, lietuviai, dirbame, kad nebūtų svetimųjų priespaudos ir teriojimų. Tai įrodymas, kad laisvasis pasaulis prisimena jus, ir visus kitus, esančius už „geležinės uždangos“. Taigi, pranežusių viešojoje opinijoje, kaip ir viso pasaulio opinijoje, karštai užjaučia jus. Jūs, nešdami visokeriopą jungą, suprantate sunkumus, kuriuos tenka patirti laisvinimo darbe. Visų akivaizdoje laisvasis pasaulis tiki gero laimėjimu prieš blogį ir laisvės pergalę prieš smurtą. Tam atsiekti laisvasis pasaulis organizuojasi ir tobulina karo priemones.

Šiandien laisvasis pasaulis supranta visas pavojus, kurie

jam gresia, jeigu jis neimsis žygių Europoje, Azijoje ir Toli-
muose Rytuose. Jis supranta, kad Sov. Sąjunga niekada nen-
sileis. Todėl, broliai ir sesės, esantieji Tėvynėje, šiandien yra
jėgų bandymas: iš vienos pusės — SSSR, iš kitos — laisvojo
pasaulio. Kiek laiko tęsis šis bandymas, niekas negali pasakyti.
Tačiau išsilaisvinimo diena, dėl kurios vargstame mes, dėl
kurios kovojate jūs, bus atsiekta. Toji diena ateis, nes laisvasis
pasaulis tiki su mumis.

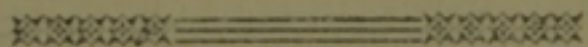
S. BAČKIS

Lietuvos Atstovas Prancūzijoje

Mieli broliai ir sesės, kenčiančioje Tėvynėje! Lietuvai taip
palankiomis „Amerikos Balso“ bangomis, turiu galimybės per-
duoti jums sveikinimus iš laisvojo pasaulio, iš tolimojo Urag-
vajaus. Sveikinu jus, kaipo Lietuvos atstovas P. Amerikoje
vilties ir ryžtingumo žodžiais. Kad ir toli gyvendami, mes nuo-
lat sielojamės dėl Lietuvos likimo ir drauge kovojame už jos
kančias, kaip įmanydami dirbame dėl Lietuvos išlaisvinimo ir
stengiamės supažindinti pasaulį su tragiška mūsų tautos padėtimi.
Nors komunistai organizuoja taikos kongresus, prie krūtinę
nešioja taikos balandžius, tačiau ne taikai ginklus kala. Tą pa-
voju supratęs, Vakarų pasaulis priverstas ginkluotis ir organi-
zuotis prieš komunizmo imperialistines užmačias. Taip rengia-
masi karui už laisvę, karui už pavergtų tautų išlaisvinimą. Tu-
rint galvoje tokius reikšmingus įtakingų asmenų pažadus siekti
pavergtųjų tautų išsilaisvinimo, mes laukiame laisvojo pasaulio
paramos ir tikime greitu išsilaisvinimu.

Drauge su savo kenčiančiais broliais Lietuvoje ir broliais,
išsklaidytais po laisvąjį pasaulį, esame pasiryžę tol kovoti, pa-
kol vėl bus iškelta Gedimino kalne trispalvė.

K. GRAUŽINIS

*Lietuvos Įgaliotasis Ministras**P. Amerikoje*

Tu kankinių mirtim mirei kalėjimuos,
Dusai vagonuos, siaubo apimta;
Nekalto kraujo upelius išliejusi :-
Tu mums brangi, tu mums šventa.

G e n y s

Nepriklausomybės šventė

35 metai nusilalo amžių bedugnėn nuo tos dienos, kai Lietuva buvo paskelbta laisva ir nepriklausoma valstybe. 1918-ųjų m. vasario 16-oji amžiams liks gyva lietuvių širdyse, amžiams Vasario šešioliktos Nepriklausomybės Paskelbimo Aktas bylos, kad tik per sunkią ir nepailstamą kovą pasiekiamas tikslas.

Kaip iš Lietuvos istorijos žinome, ji praeityje buvo didelė ir galinga valstybė. Jos žemės driekėsi nuo Baltijos iki pat Juodosios jūros. Tuo metu nuo lietuvių kardo dužo kieti kryžiuočių šarvai, prieš Lietuvos galybę drebėjo galingi totorių chanai, pagalbos prašėsi įvairūs kniaziai. Tačiau, laikui bėgant ir gyvenimo įvykiams diktuojant, Lietuvos galybė liko sužlugdyta, kol galiausiai tapo caristinės Rusijos auka. Dvigalvis erelis prislėgė tautą: draskė ją ir kankino. Bet katorgėmis ir kalėjimais cariniai pavergėjai neįstengė protėvių dvasios palaužti. Jie drąsiai žvelgė ateitin ir savo tikslą pasiekė, nors tikrai po ilgos, šimtmečius užtrukusios, kovos, kuris kelias buvo laistomas krauju ir ašaromis.

Pautiečiai! Argi šiandien Lietuva ne to paties rusų pavergta? Argi ne tas pats rusas šiandien mindo mūsų tautos žemę, jos kultūrą ir dvasines vertybes? Taip, tas pats, tik jau raudonai nudažytas. Žinoma, su šiandieniniu okupantu vesti kovą yra daug sunkiau, kelias į laisvę pareikalavja daugiau kraujo ir gyvybių. Ir kiek daug tauriausių Lietuvos sūnų ir dukrų jau priglaude galvas prie mylimos žemės, kiek daug kankinami kalėjimų rūsuose ar šala Sibire. Baisi Lietuvos tragedija! O ar to tikėjosi veddami šimtmetinę išsilaisvinimo kovą protėviai, ar to tikėjosi Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo Akto liudytojai? Ne, ne to tikėtasi, ir ne už tą sudėta tiek daug brangiausių aukų.

Nors Lietuvai neilgai teko laisvai pagyventi, vos 22 metus, tačiau ji spėjo pasivyti Vakarų kultūrą, suprato kas laisvė ir kas vergija. Bet greitai ji pamatė, kad jos laisvei graso iš Vakarų nagus išskėtęs erelis, o iš Rytų — raudonasis slibinas, kuris pamylė 1918 m. vasario 16-ios Nepriklausomybės Akte deklaruotas sutartis. Lietuva tapo rusiškojo komunizmo auka. Tauta paplūdo kraujuose ir ašarose. Laisvės Varpo garso, kuris nepriklausomybės laikais, Vasario šešioliktos dienos vakare, lietuvius kviesdavo maldai, atminti tiems lietuviams, kurie už Tėvynę aukėjo kraują ir gyvybes, šiandien pakeitė skundas ir ašaros. Nesuskambės jis šį vakarą! Jis — bolševikų sudaužytas.

Jo aido vietoje išgirsime tik didvyriškai kovojančių prieš taksantines Azijų gaujas partizanų kautynių šaivius, mirstančiųjų dvokiančiuose kalėjimuose ir Sibiro tremtyje atodasių, motinų verksmą ir sesių skunda... Daugeliui lietuvių šį vakarą krūtinę suspaus skausmas:

—Kur taip brangią Lietuvos laisvę, kodėl josios Vasaris kruvinais ir žiaurais prieš mūsų min. lomas.

Veidu ne vienam nuriada skausmo ašara, pagalvojus apie žudomą Tėvynę ir jos vaikus. Ir ilgesingą laisvės skausmą maldys karštoje maldoje Visagaliui.

Šiandien Vasario šešioliktoji minima be didesnių iškilnių: nep'ovesuoja trispalvė prie žaliųjų sodybų ar miestuose, nenuaidi tautos himno žodžiai. Niekas nesusirinks maldai prie Knygnešio ar Nežinomo Kareivio kapo, nes jie sunaikinti arba budriai saugomi NVD budelių.

Šį vakarą pamatysim tik galulauky, po samanotu kryžium, suklupusią, balta galva, gyvenimo raukšlių išvagotu veidu, sulinkusią senutę. Jos veidu rieda ašaros... Ji — lietavio motina, ji — partizano motina. Jos ašarom prisotinta žemė, nuo jos ašarų sudrėksta žuvusio sūnaus krūtinė... Šį vakarą galulaukio Smūtkelluisėsė atneš puokštę, papuoš jį ir gailiai pravirks... Pravirks ji, priglaudusi galvą prie rymančio Rapintojėlio, pravirks žuvusio brolio ir kenčiančios Tėvynės... Šią naktį prie kryžiaus atklys iš girios praeivis ir sulinks po juo.

Šį vakarą miško tankumyne prie partizano kapo susirinks jo draugai, pasimelsti už žuvusį. Miško glūdumoje supiltas kapas ir angus lietuviams, nes čia guli žydinčioje jaunystėje pakirstas partizanas, už 1918-ųjų metų Vasario idealus paaukojęs viską — savo gyvybę. Šią naktį nemari karžygio dvasia prakalba:

— Tautietai, kovok už Tėvynės laisvę, nors ta kova pareikalauš ir tavo gyvybės. Juk ir aš buvau žmogus!

Daugelis šį vakarą praleidžia mirtimi alsuojančiuose bunkeriuose, kalėjime, Sibire... Tačiau visi gyvena vienu tvirtu tikėjimu, kad Lietuvos laisvė nebetoli. Šiandien drąsiai Lietuvos lopomis galime tarti, kad Lietuvai laisvės Vasaris ateina. Lietuva vėl bus laisva. Juk tam ant Tėvynės Aukuro paaukota tiek daug mums brangių gyvybių. Tam vedama partizaninė kova, tam užsienyje gyvenančių lietuvių diplomatiniai darbai, tam Vakarų pasaulio skubus ginklavimasis ir ruošimasis karui. Visa tai veda prie greito Lietuvos išsilaisvinimo iš komunizmo vergijos.

Gana Lietuvai vergijos ir svetimos diktatūros! Ji kelsis laisva ir nepriklausoma, kaip kad kėlėsi 1918 metų vasary.

Irt. NERINA

VASARIS

Vėliai užauja Vasaris
 Aruvinas, kovojinirtęs.
 Žvanga plienas, žvanga varis,
 Priešas randa vien tik mirtį.

Ne, ne maršas gedulingas
 Audrai staugiant skamba tyliai, —
 Kulkos lekia. Kulkom sninga
 Ne dangus, bet žalias šilas.

Staugia Vilkas Geležinis
 Tamsią naktį prisikėlęs.
 Staugia! Ir visoje Tėvynėj
 Aidi balsas jo pašėlęs.

Broliai nebalnos žirgelių, —
 Ne žirgais į mūsų joja.
 Raistais, krūmais eis, be kelio,
 Dėl tavęs, šalie gimtoji!

Ir Šešioliktą Vasario
 Miškuose iškels trispalvę.
 Vytis sublizgės iš vario, —
 Lenks prieš jį karžygiai galvas.

Tą Vasarį, pikta, rūsų,
 Prakalbės vėl partizanas:
 — Aš kovosiu, kolei skruostu
 Prie tavęs priglusiu, žeme!

Tėvynės Ašara

SESĖ PO KRYŽIUM

Vakaru laukai alsavo,
 Sutemos padangėm slinko.
 Vėjas sielvartą dainavo, —
 Keliai po kryžium sulinko.
 Senas kryžius sugirgždėjo, —
 Daug jis matė, daugel žino.
 Brolį vieškeliu lydėjo...
 Mamą budėliai kankino...

Nelūdek, neverk, sesute,
Ašara paguos vargelį.
Tu tvirta, kaip plienas, baki,
Nesuklupk ant juodo kelio.

Kelias toks klaidus be galo,
Daug pavojų — eit baisu.
Nepamesk tiesaus takelio —
Zenk į priekį nors sunku!

Kai naktis arimą glostė,
Lyg šešėlis sesė ėjo.
Žvelgė kryžius susimąstęs, —
Dėl Tėvynės jis kentėjo...

***
***

PRITINERINGA

Jaunoji mūsų karta

Jau iš senų laikų, kiekviena valstybė, norėdama išlaikyti savo egzistenciją, kelti kultūrą, šviestis, stiprėti, nepaprastą dėmesį kreipia į jaunosios kartos auklėjimą t.y. į mokyklinio amžiaus vaikus. Šių valstybių tarpe buvo ir mūsų Lietuva. Pas kutiniais nepriklausomybės metais mūsų tautos kultūra baigė pasivyti V. Europos kultūrą, stiprėjo, augo, kilo. Gali kilti klausimas, kodėl taip buvo. Atsakymas trumpas ir aiškus, būtent: Lietuva turėjo sveiką kamieną — senąją kartą ir stiprias atžalas — jaunimą.

Šiandien Lietuvoje siaučia raudonasis teroras. Okupacinė bolševikų vyriausybė nori su šaknimis išrauti mūsų tautiškumą, tikėjimą, papročius. Tačiau ar ši vergija amžina? Ne! Amžino žemėje nieko nėra. Mes puikiai žinome, kad tas, kuris kasa duobę kitam, pats įpuola. Taip bus ir su raudonuoju režimu. Lietuva pakils, kaip Nemunas potvynio metu, subanguos, išsilies plačiai į krantus. Dėl to, kad ji pakiltų žydėti, mūsų broliai ir sesės žvangina kalinio pančius Sibiro katorgose, dėl to šiandien geriausi mūsų tautos vaikai savo krauju nuplovė gatvių grindinius, apšlakstė vieškelio smėlį. Tas kraujas gali būti įkainuojamas tik laisvės kaina. Ir ji, laisvė, ateis. Tik per kentėjimus pasiekiami džiaugsmai.

Tačiau ar pagalvoja šiandien lietuvis, kaip jis tvarkys, kaip stiprins naujai prisikėlusią Tėvynę? Kaip šiandien lietuvis tėvas ar motina auklėja mūsų tautos ateitį — jaunimą, — savo vaikus? Ar jie, tie jaunieji, įstengs išlaikyti mūsų krauju ap-

laistyta la sve, ar mokės ją brangint? Tai be galo opus klausimas. Aš nekalbėsiu čia apie visus. Yra ir gana puikių žmonių, ypač kaimo gyventojų tarpe, tačiau mieste lietuviškumo išsigimimas reiškiasi gana smarkiai. Ir šis šlykštusis padidėjimas pirmiausia užgriebia vaikus.

Šiandien, kaip visais laikais ir visur, vaikai auklėjami tėvų ir mokyklos. Tačiau reikia atsižvelgti į tai, ką dabar vaikai duoda bolševikinė mokykla. Pirmasis primaklasio žodis, kurį jis išmoksta skaityti, yra -- Lenins, antrasis -- Stalinas, trečiasis -- partija ir t.t. ir t.t. Pirmieji išmokti skaityti žodžiai taip pat tie patys. Gavęs penketuką vaikas eikva Stalinui, gavęs dvejetuką verkia, nes tarybinis „pocartgas“ prisipykęs aiškina, kad jis nenaudingas tarybiniai „tėvynei“, nevykęs tarybinis mokinys ir panašiai.

Pagaliau, po visų „uštra“, seka pionierių organizacija... Organizacija, iš kurios išauga pirmos rūšies vaikatos ir broliudžiai. Žinoma, čia vaikas tenka mažiausia kaltė. Jie jauni, suviliojami gražių pažadų. Mokytojas ir prie geriausių norų negali atverti spyna sukaustyto lupų. Jis negali paglostyti vaiko galutės ir pasakyti: „Vaikute, nėsirašyk.“ Bet kurgi tada tokių vaikų tėvai? Jeigu tėvai bus tikri lietuviai, jie niekada neeis vaikui taip pasielgti, vaikas augs nepaiauziamas.

Žinau, daugelis numos ranka ir pasakys: „Et, kas čia tokio? Visai nekaltą organizacija.“ Taip, „nekaltą“... Daug tokių „nekaltųjų“ teko matyti!

...Eina miesto ponitė vedina vaikučiu. Vaikučiui ant kaklo tviška raudonas kaklaraištis, o rankoje maldaknygė. Bet gi, motina, ar tu nematai, kad tas kaklaraištis tai kraujas, dar garuojantis kraujas, kurį išsiurbė raudonasis voras iš kovojančio lietuvio krūtinės?! Ar tu nematai, kad gatvės grindinys, ant kurio gulėjo pamestas partizanas, lygiai toks pat, kaip tavo vaiko kaklaraištis!? Koks baisus kontrastas -- broliudybė ir bažnyčia!

Nesakyk, tautieči, kad ši organizacija -- nekaltą, vaikų organizacija. Nesamone! Tiesa, iš šalies žiūrint -- nieko... Sugeigos, pionierių lauzai, eskrydžiai... Bet kas slypi viduje? Ar pagalvoja apie tai ne tik vienas tėvas ar motina? Tikriausiai ne.

Vos įatkęs ten organizacijoje vaikas yra mokinamas užmiršti Tėvybę, tėvus, bažnyčią, paminti ir apdrapstyti purvais tai, kas šventa lietuvio sielai. Ar ne iš tokių „nekaltųjų“ organizacijų vėliau išauga komjunistiniai sekretoriai, komercagai ir partorgai, kurie vėl žaloja kitų samones, ardo ir drasko senovines lietuvių relikvijas. Pionierių organizacija žalote žaloja

Kovas už laisvę prisiminus

BIRŽELIS

Kautynės prie Melvydžių

Gili 1946 metų žiema daug sunkumų padarė Lietuvos Laisvės Armijos kovotojams, be ko neapsiėjo ir Gento Vanagu Rinktinės Penktas Klevo būrys.

Visur kitur MVD persekiojamas penktas Klevo būrys, apsigyveno ramiame Latvijos teritorijos miške ties Melvydžiais.

Slenka paprastos, pilkos dienos tyliai, ramiai. Šalčio 25 laipsniai, bet kantriam Lietuvos partizanui tas nieko nereiškia. Retkarčiais išeiname į savo Tėvynės kaimus pas gyventojus. Ne kartą, grįždami iš kaimo, bėrodami į miškelį ties Melvydžiais giliu iki kelių, puriu sniegu, o didelės pėdas, lyg pakellai lengvai skraidydamos sniegulės klostose, dengia jas, tarytum nujausdamos, kad tikrai reikia paslėpti jas nuo žiauraus priešo, bei išdaviko akių. Priartėjus prie stovyklos, kaip ir visuomet, griežtas sargybinio balsas kas sekundę sustabdo kovotojus ir, tik davus atsakymą — parole, jau išlindęs iš užmaskuoto posto sargybinis, nuleidžia ginklą, o jo rėdžiame veide, išvydus savo brolius partizanus, klestesi šypsena. Stovykloje dega du dideli laužai, aplink kuriuos likę stovykloje partizanai pypkiudami pasakoja įvairius protėvių dėl Tėvynės laisvės kovų atsitikimus, bet neįamiršta ir dabartinių Tėvynės kančių paminėti, ir ne vienas galliai atsidūsta.

— Brangioji, numylėta Tėvyne, kiek tu kenti! — rodos, lyg sakyte sako liūdni, bet ryžtingumu spindį veidai. — Atiduodame tau, brangi Tėvyne, savo gyvybes nei vienas nesuabejodamas, tik tu, Tėvyne, būk laisva ir didinga.

Taip parvykę randame giliai susikaupusius mūsų partizanus. Bet mūsų parvykimas visus išblaškė, nes su mumis parvyko RnV Tautvydas, AŽU būrininkas Ueksas ir partizanai: Uosis, Gerutis ir Daugkentis. Po trumpo ir nuoširdaus pasisveikinimo su RnV ir kitais partizanais svečiais, išskyrus sargybinius, nuėjome gulti, kur ne vieną partizaną užliūliavo gražūs sapnai: laisva Lietuva, graži praeitis be niekšų, išdavikų, kraugerių rusų, be parsidavėlių lietuvių, kuriuos prakeiks lietuvių tautos dvasia.

Rytą, prie išrikiuoto lauro ir pleveslojančios vėliavos, atėjo RnV Tautvydas ir AŽU lūr. Ueksas. RnV pasakė kažką Vasario Šešioliktos proga, skatinamas visus partizanus dar daugiau, su didesniu pasiryžimu kovoti už Tėvynės laisvę, įdieg-

damas į partizanų širdis įsiryžimą, pasiaukojimą savo mylimos Tėvynės laisvei. Visų kovotojų veidai lyg sakyte sakė:

— Su tavim, brangus vade, tik tark žodį. Lyg audra skinsim kelia į laisvę iki pergalės!

Toje iškilmingoje tyloje, tame susikaupime, kur tik plevejojantis trispalvės šlamesys buvo girdimas, pasigirdo rinktinės vado balsas:

— Himnas!

Ir iš ištikimų Lietuvos sūnų krutinių išsiveržė tautos himno garsai. Po to rinktinės vadas ir Ažuolo būrio būrininkas Ueksas pasveikino išrikiuotas dvi eiles partizanų, paspausdami nuoširdžiai rankas, lyg visa siela susigyvendami su mumis. Ir šios Vasario 16 dienos paminėjimo gale rinktinės vadas padarė pranešimą apie LLA veiklą kovoje prieš kraugerius, vergijos nešėjus čekistus, kviesdamas visus, visu griežtumu, kovoti su pavergėjais dėl Tėvynės laisvės ir saugoti šią trispalvę iki mirties.

Rinktinės vadas Tautvydas, Ažuolo būrio bdr. Ueksas ir kiti atvykę partizanai pasiliko gyventi kurį laiką su mumis. Pagyvenę keletą dienų, persikėlėme stovyklauti į kitą kvartalą.

Gyvenant naujoje stovykloje, visur buvo tylu, ramu, tik nakties tylą sudrumsdavo girgžda sniege sargybinio žingsniai, vienas kitas krestelėjimas ar lauže spraktelėjusi ugnis. Rodosi, čia niakados žiauraus priešo — išdaviko akis neužklys. Išaušo 22-os dienos rytas. Aš ir prt. Zakrastijonas lopėme batus, pasidalindami viena yla. Jo brolis Lapė kepė blynus ir, kaip virėjas, kviečia visus skyriais pusryčiauti. Prie mūsų prieina ir atsisėda bdr. Ueksas ir prt. Janonis. Šnekučiuojamės. Janonis sako:

— Kaip būtų miela sulaukti Tėvynės laisvės, kaip miela būtų dar pagyventi, pakvėpuoti laisvu oru. Juk aš dar toks jaunas...

Ueksas giliai atsidūsta:

— Taip, Janoni, visiems būtų miela sulaukti laisvės, sugrįžti į namus prie savo šeimų. Bet nenusiminkime, Dievas neapleis. Juk ne mes pasikėsinama į kitą laisvę, ne mes kitą tautą sukaustėme vergijos panėlais, bet mums atėmė laisvę, pavergė Tėvynę ir naikina kas kilnu, gražu, dora. Būkime tikri, šėtonas čia ilgai neviešpataus, greitai vėl skambės laisvoje Tėvynėje laisva lietuviška daina. Tik būkim nepalaužiami kovoje, turėkime stiprią valią, tada ne priešas mus, bet mes jį nugalėsime!

Visi širdimis pritarėme jam. Tuo tarpu virėjas Lapė atnešė lėkštę blynų ir visi keturi sėdome valgyti. Valgant prie mūsų priėjo prt. Gediminas ir Linksmutis. Jie pradėjo pasakoti:

— Vakar mudu ir Gračas buvome išvažiavę į kaimus Šarkių — Melvydžių pakrašty, tai, žinot, vyručiai, visur pilna MVD-tų, tiesiog knibzdate knibzda.

Po šios žinios visi prt. surimtėjo, lyg nujausdami piktus priešo kėslus. Nejaugi sudrums ir šitą ramų kampelį?

Tik staiga pasigirsta pavieniui keli automato šūviai, ir po kelių minučių į stovyklą atbėga prt. Polka, Dunsis ir Gračas, kurie buvo išvažiavę į senąją stovyklą plytų parvožni. Sugrįžę prt. pranešė, kad visur pilna rusų ir, kad juos jau apšaudė, todėl pametę arkli parbėgo. Po ju stovyklon atbėgo sargybiniis prt. Kęstutis, kuris pranešė, kad su tuo pačiu arkli parslenka pilnos rogės rusų. Partizanai išsidėstė fronto linija. Po dël pasirodžius rusams ir tik spėjus RnV sukomanduoti: „Ugnis!“, kaip jo žodžius, lyg skubus aidas, palydėjo griausmingas kulkosvaidžių, santuvų ir automatų tarškėjimas. Iš mūsų per kojos pėdą spėjo sužeisti prt. Janonį ir prt. Medvegalį — per viršutinę lūpa. Gerutis dar pajaukavo:

— Na, brolel, čia tau jau rusų nebereikės skusti, čia jau nebeaugs.

Taip praėjo keletas minučių. Rinktinės vadas sukomandavo trauktis į užpakalyje esantį kanalą, kuris buvo už dešimties metrų. Dar traukiantis kažkuris partizanas pasakė:

— Bet, vyručiai, iš tų rusų rogėse, tai tik košė tiko, kai užrėžėme visas pusšimtis.

Vos spėjus užimti naujas pozicijas kanale, skaitlingos rusų jėgos vėl užplūdo mus, lyg tigras išt. oškę kraujo, kaukdami puolė. Bet ir čia sudavėme suprų smagi, paklodami ne vieną čekistą sniegan. Tada minutei, kitai, priešas aprimo. Vėliau, surinkęs likučius ir papildymui atėjusius čekistus, pradėjo atakuoti nuo mūsų atskirtes partizanus. Mat čekistai mus buvo perskyrę į dvi dalis. Prie rinktinės vado likome: Dėdė, Janonis, Žveriukas, Dunsis, Polka, Meška ir aš.

Rusams puolant iš antro karto, Tautvydas įsakė atsitraukti.

— Ugnis! į puolančius čekistes! Prieingti besitraukiančius mūsų brolius, kuriuos čekistai persekioja!

Visi aštuoni, turėdami vieną kulkosvaidį, kuri valdė prt. Polka, užrėžėme kraugeriams čekistams taip, kad tuoj priglušinėme prie žemės. Vėliau, pasinaudodami čekistų sumišimu, mes aštuoni pasitraukėme giliau į mišką, kita kryptimi. Prie

keičia pastebėjome postuose išsidėjęs priešas, kuris tykojo, ar negalės nukauti iš pasaly, besiveržiantį per postus koki partizaną. Bet mes matydami, kad priešas jėgos daug skaitlingesnės ir, kad išvengus bereikalingų aukų, juos apėjome ir žygiavome toliau, jau čekistų išmintomis pėdomis giliname sniege. Paėjus apie tris šimtus metrų, rinktinės vadas nutarė sustoti, nes iš tikrųjų rusų postų visur buvo pilna, o, be to, svetimas, nežinomas, mažai pažįstamas miškas. Todėl, kaip nurodė Tautvydas, išsidėsteme tarp retų, didelių eglių ir laukiame. Jau saulė raudonuodama pradėjo slinkti vakarop. Rinktinės vadas sako:

— Vyrai, jau vakaras. Dar viena valanda ir čekistai eina iš miško, o tada mes pasitraukiame Lietuvos link.

Taip pakalbėję, perrišę Janoniui koją, dar kartu su Janoniu visi suvalge po „prantosil“ tablete, nekantriai laukėme vakaro. Bet nepraėjus nei dešimčiai minučių, išgirdome:

... Zdies, zdies.

Vienas eina pėdomis, o kiti, jas skleisdami iš šalių, ejo pastruošę, tykodami, lyg plėšrus žvėrys nekaltų aukų. Ruscia vėdu Tautvydas, išmeigęs akis į priešą, ir pats automata, patiesdamas į darbą, suriko:

— Ugnis!

Ir vėl užvirė, užtratėjo mūsų automatai, pusautomatai ir kulkosvaidis pragarišku trenksmu. O rusai, lygu šunys, pasiutiškai kaukdami: „Bandit, bandit, period, davai!“, pradėjo supti, nežiūrėdami retėjančių savo eilių. Rinktinės vadas griežtai įsakė nesitraukti nei pėdos.

— Suduosime, vyrai, gerą smūgį kraugeriams, tegul žino, kad Lietuvis neišsigas čekistų, bet suduos tinkamą atkirtį. Ugnis! — vėl sukomandavo Tautvydas.

Na ir režėme, režėme taiklia ugnimi, nesigailėdami šovinių, į beprotiškai puolančius čekistus, režėme, kad tarp karčių parako dūmų ir salego, dulkstančio iš eglaičių, nieko nebuvo galima matyti ir girdėti.

Mes buvome išsidėstę pusradiu nuo numatytos priešos puolimo krypties. Priešas greitai mus apsupo žiedu ir pradėjo šaudyti iš visų pusių. Bet šaudėme ir mes, kad net šautuvų vamzdžiai užkaisdavo. Tada nutildavo ne tikrai kaukiantį rusų komanda, bet ir jų ginklai. Ir jau ne vienoje vietoje girdėjosi sribų bei čekistų stenėjimas, kurie jau buvo gavę tikrą, visiems tokiems priklausančią atpildą.

Netoliese gulėdamas Janonis pranešė, kad žuvo per. Dėlė ir Žvėriukas. Tada Tautvydas, pasikreipęs ant šono, sušuko:

—Vyrai, štai jau du žuvo! Jei gu ir mums teks žūti, visi iki vieno atiduokime savo gyvybes už mylimą Tėvynę. Garbingai ištesėkime duotą priesaiką.

Kadangi čekistai ir vėl subliovė: „Period!“, Tautvydas sukomandavo:

— Taikli ugnis į puolantį priešą!

Tuo tarpu žiauri priešo kulka pakirto dar vieną partizaną. Meška sustingsta vis dar stipriai rankoje laikydamas vokišką karabiną. Partizanas Pokka praneša nebegalįs kulkosvaidžio valdyti — sužeistas į vidurį. Visa laiką kečtynės verda, galima susikalbėti tik su greta gulrėnu partizeru, o nesai vis artėja, mažindami apsupimo ratą, rikdami: „Ura, je ed!“ Rinktinės vadas įsako man eiti prie kulkosvaidžio. Nušliaužti turiu apie 7 metrus aikštele. Šliaužiu. Rusai pastebėję pradeda šaudyti. Tuoju gavau kulka į kepurę. Rinktinės vadas, matydamas stipriai apšaudomą praslinkimo plotą, įsako staigiu šuoliu persimesti prie kulkosvaidžio. Tuoju vykdu įsakymą, nes matau vado susirūpinimą kulkosvaidžiu ir, be to, kiekvienam prt. aišku, koks brangus yra būriui šis ginklas. Bet antrame žingsnyje, persautas per pečius, krūtinę ant žemės. Greitai vėl atsikeliu, bet dešinės rankos jau nevaldau. Pastebėjo tai ir greta gulįs rinktinės vadas.

— Ar jau kliuvo ir jums? Ar dar galėsite kovoti?

Pranešiau, kad galėsiu, nors ir iš kairės. Tada Tautvydas patikrėjęs suriko:

— Vyrai, kas dar gyvas, pirmyn su manim į priekį! Bet gaisras žodžiais, susiėmė už krūtinės ištardamas:

— Sudiev, mylima Tėvynė Lietuva...

Ir, padėjęs galvą ant suomiško automato, kuris taip ištikimai tarnavo jam ir jo Tėvynei, užmerkė akis amžiams. Taip, kovos lauke, greta maršas gulėdamas, žuvo mūsų mylimas rinktinės vadas Tautvydas, dar vieną auką — savo gyvybę, padėdamas ant laisvės aukuro.

Blykstelėjo mintis, kad likome jau tik keturi kovotojai, todėl kairia ranka priilaikydamas ant kaklo užkabintą automata, sušukau:

— Vyrai, puolam pirmyn, į priekį!

Tuoju kilo Janonis, Dunsis ir iš paskes Polka, nes jis toliau gulėjo nuo puolimo krypties. Mačiau, kaip Janonis griuvo ant žemės ir daugiau nešikėlė. Kada luvau prasiveržęs pro antrąją čekistų apsupimo liniją, išgirdau granatos sprogimą. Nusprendžiau, kad susisprogdinę Janonis. Prisiminęs jo žodžius:

— Mirsiu, bet nepasiduosiu! — pagalvoju, kad savo priešaiką įvykdė ir liko, kaip ir vadas, ištikimas Lietuvai.

Polka ir Dunsis taip pat, nors ir sužeisti, prasiveržė pro rusų užtvaras, ir į kelintą dieną pasiekė Lietuvos laukus.

Išklaidžiojęs visą naktį po nežinomus Latvijos miškus, ryte išėjau į laukus. Visą antrą naktį, nusilpęs ir išsekusiomis jėgomis,ėjau link Lietuvos.

Sekandią naktį pasiekiau bičiulį, kuris paslėpė nuo priešo ir perrišo žaizdas.

Tame siautime dalyvavo skaitlingos priešo jėgos, bet apart mūsų jau žinomų penkių aukų — nieko nelaimėjo. Bet už tai įsitikino, kad lietuviai partizanas kovos tol, kol bus laisva jo gimtoji žemė, kol laisvai suplevėsuos trispalvė.

(Iš „Partizanų Šūviams Aidint“).

B E R Ž A S

PARTIZANO KELIAS

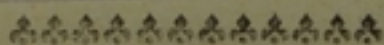
Dengia žemę rūkas pilkas,
Rūkas vakaro tamsus.
Partizano kelias ilgas,
Kelias ilgas ir baisus.

Vos tik vakaras šioj žemėj
Pasipuošia žibūriais,
Mūs jannasis partizanas
Jau žygiuoja sau ramiai.

Vėjas užauja ir kaukia,
Gaubia žemę sutema.
Nuo veidų rasas nubraukęs
Jis žygiuoja ir gana!

Nejaučia jisai pavojui,
Nei baisių kovos audrų.
Automatą — mielą brolių
Stipriai spaudžia prie pečių.

Žengia partizanas šiandien,
Ir rýtoj drasiai žygiuos.
Žengs, kol prarastąją laisvę
Tėviškėlei iškovos.

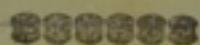
D A I N A

LANKYKIT, BROLIAI

Zalia gamta pravirko --
 Bačiuoja skausmas sielą.
 Lankykis, broliai, pirkia
 Kas naktį, juoda, tylią.
 Užbėkit pasišildyt,
 Prieš eidami į žygi...
 Be laisvės čia taip ilgu, --
 Vien juodas skausmas žydi...

Bet ji ateis, sugrįš ji,
 Ant rankų ją parnešim.
 Pirmyn, drąsi jaunyste,
 Už laisvę kovą tęsim!

Žalia gamta pravirko, --
 Rūdo čionai atklydo...
 Lankykis, broliai, pirkia
 Ir neškis laisvę didžią.

L I E P A

IŠGAMOMS

Už graši, išgamos, ir perkat ir parduoda
 Jausmus, idėjas, vardą ir namus.
 Ir dangstot melo sūraiste darbus juodus
 Manydami, kad kerštui kraštas nepabus.
 Pamyne garbę, tėvų prieskus šventuosius,
 Berlyno pataikavo vokiečiame.
 Siandieną dirbat Maskvai išsiuose, --
 Kiek ašarų išspaudžiat -- niekas neišsems.
 Ar ilgai dar gersite lietuvio kraują,
 Ar ilgai dar pataikausit svetimiems?
 Pasaulis bunda kurt pasaulį naują, --
 Pakilsime ir mes juk žygiams namariems.
 Kaip prakeikimo lukštą jus numes Tėvynė.
 Pakils ji, atsistos ir atsities.
 O jus kur rasit prieglaudą? Jau šuviai danda,
 Eina tautos kurti naujos ateities.

TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Vasario 16-ji, Lietuvos nepriklausomybės atgavimo šventė, plačiai ir iškilmingai buvo paminėta laisvajame pasaulyje. Daugelyje vietų, kur tik esama didesnių lietuvių bendruomenių, miesto burmistrai vasario 16-ją paskelbė Lietuvos diena; prie namų, šalia tautinių vėliavų, buvo iškabintos ir lietuviškos trispalvės, laikomos pamaldos, rošiami minėjimai. Iškilmingai ji buvo minima JAV, Italijoje, Anglijoje, Prancūzijoje, V. Vokietijoje ir kitur, nes čia yra didesnė dalis susibūrusių lietuvių.

Vasario 16-ją JAV Užsienio Ministras Dales radio bangomis perdavė sveikinimus po pasaulį išblaškytiems lietuviams ir komunistinę tironiją kenčiančiai Lietuvai. „Siunčiu savo karščiausius sveikinimus ir linkėjimus marsiui kovojančiai už laisvą lietuvių tautai“, kalbėjo Dales, „linkėdamas, kad greitai laisva vėl būtų atstatyta laisva ir nepriklausoma demokratinė Lietuva. Aš šį dieną didžiuojuosi, kad JAV niekada nepripažino Lietuvos jungimo į Sev. Sąjungą. Lietuviai pilnai gali pasiklausti mumis“, baigė kalbą Dales.

Medicine Vasario 16-os dienos iškilmose, JAV Senato rūmose, kalbas apie Lietuvą pasakė 8 senatoriai ir 26 Aristovų rūmų narių.

Senatorius Džamano pareiškė, kad Vasario 16-ji liks kaip kertinis akmuo, kurį lietuviai padėjo pasaulio ir savo laisvės išlaikymui. Lietuvių dvasia nugalės vergiją!

Sen. Partel kalbėjo, jog mes, amerikiečiai, tai kovojančiai tautai rytuose, reiškiamo užuojautą ir padrasinimą užsibrėžtuose siekiuose, nes Amerikos sąžinė nenurims tol, kol pavergtosios tautos neatgaus laisvės.

— Musų pareiga pasirūpinti, kad lietuvių tautos priespaudai ir kentėjimams po sovietine tironija, kuo greičiau ateitų galas,— savo kalbą baigdamas pareiškė sen. Leimon.

Lietuvos nepriklausomybės šventė plačiai buvo paminėta ir didžiojoje Amerikos spaudoje. Daugelis laikraščių savo vedamuosius įsidėjo apie Lietuvą ir jos kovą dėl laisvės. Didžiausias Amerikos laikraštis „Nev York Times“ savo vedamajame, tarp kitko, rašė, kad Lietuva ir toliau priešinsis sovietams iki tos dienos, kol sovietinis potvynis ims atslūgti.

Tarptautinė Laisvųjų Žurnalistų Organizacija, kuri atstovauja 11 valstybių, Lietuvos šventės proga pareiškė: „Musų karščiausias troškimas, kad ši tauta atgautų laisvę, o atgavusi— užimtą atatinkamą vietą laisvų pasaulio tautų tarpe. Mes, žur-

talistai, kiekviena proga spaudoje stengiamės iškelti jūsų kančias sovietinėje tironijoje, tuo supažindindami pasaulį su Lietuvos karčiomis ir sovietų vedama tautžudyste.

Vasario 16-sios minėjimai buvo gausūs, pakilios nuotaikos Italijoje. Šventės proga Italijos kardinolas Cardo atlaikė pamaldas už Lietuvą, į kurias atsilankė daug lietuvių ir italų. Šalia Lietuvos pasiuntinio prie Švento Tėvo Sosto Stasio Giršvainio, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos Šefo Stasio Bozoraičio, vyskupo Padolskio, dalyvavo nemaža kitų valstybių garbingų svečių.

Po pamaldų Lietuvos Pasiuntinys prie Šventojo Sosto rūmuose buvo suvoktas iškilmingas minėjimas, į kurį atsilankė daug žymių asmenų, kaip Italijos Užsienio Reikalų Viceministras, buvęs Šv. Tėvo pasiuntinys Lietuvoje, advokatas Adriole, Lenkijos arkivyskupas, didžiųjų laikraščių redaktoriai ir daug kitų. Visiems minėjimo dalyviams buvo išdalintas 2 psl. pro memoria, kuris svečius supažindino su Lietuvos praeities istorija ir dabartine jos padėtimi.

Italų spauda daug vietos skyrė žinioms apie Lietuvą. Didieji laikraščiai pirmuose puslapiuose išdėdė JAV Užsienio Reikalų Ministro Daleso sveikinimą lietuviams, latviams ir estams. Taip pat apie Lietuvą plačiai buvo kalbama ir italų radio programose. Radio komentatorius Palegramo paruošė komentarą apie Lietuvą, kuris buvo perduotas per Italijos radiją visomis kalbomis.

Išpuilingas Vasario 16-os dienos minėjimas įvyko V. Vokietijoje. Hanoverio miesto vyskupas kreipėsi į vokiečių tautą, kad šią dieną jie melstųsi už lietuvius.

Kai kurios valstybės, nepriklausomybės šventės proga, perdavė specialias programas, skirtas Lietuvai atžymėti.

Šalia garbingų užsieniėčių sveikinimų, į Lietuvą radio bangomis plaukė daugybė sveikinimų iš pasaulyje išblaškytų lietuvių: Lietuvos įgaliotų ministrų, pasiuntinių, atstovų, vyskupų, daktarų, rašytojų ir įvairių laisvinimo veiksmių.

Tenka pažymėti, kad šiandien Lietuva stovi didžiojoje laisvės koalicijos pusėje. Laisvasis pasaulis niekada nėra pripažinęs Lietuvos pavergimo, jos įgaliotus ministrus, pasiuntinius ir atstovus laiko teisėtais, kaip laisvos tautos.

Kaip žinome, Vakarų Vokietijoje veikia Vyriausias Lietuvos išsilaisvinimo Komitetas (VLIKas) pirmininkas prelatas Mykolas Krupavičius), ir jo Vykdomoji Taryba (VLIKo VT) pirm. prof. Karolis Žalkauskas). Amerikoje veikia Lietuvos Laisvės Komitetas (pirm. prof. Vaclovas Sidzikauskas) ir daug

kitų laisvinimo veiksnių.

VLIKas, drauge su Lietuvos įgaliotais ministrais ir pasiuntiniais, tuošia Jungtinėms Tautoms (JT sovietai vadina SNO) memorandumus, kuriose aiškiai nurodomas rusų vykdomas genocidas mūsų tautoje, žmonių deportacijos, dvasinių vertybių naikinimas ir vedamas nutautinimas. Jungtinių Tautų prašoma sulaukyti tautžudystę ir atstatyti laisvą, demokratišiais pagrindais, nepriklausomą Lietuvą. Šie memorandumai kas kart vis plačiau atveria Jungtinių Tautų duris Lietuvai. Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų išlaisvinimo klausimo byla laisvųjų tautų yra suprasta ir imtasi žygių jom išlaisvinti. Čia daug reikėmės turi pres. Eizenhauerio atsisakymas pripažinti bet kokių karo metų su Sov. Sąjunga padarytų slaptų susitarimų, kurie leidžia bet koki tautų pavergimą.

Nors šiandien lietuvių tauta kenčia brutaliausia vergove, tačiau jokia „goležinė uždanga“ nenuslėpė, kad ji nori keltis. Mūsų, amerikiečių, pareiga pasirūpinti, kad toji narsioji tauta greičiau atgautų savo teisę — laisvę ir nepriklausomybę. Ir nors šiandien ji savo nepriklausomybės šventę švenčia gedulo žemkle, tačiau mes galime lietuvius užtikrinti, kad sekantais metais ši diena bus švenčiama nepriklausomoje Lietuvoje. Lietuva vėl galės minėti Vasario 16-ją, kaip Amerika mini liepos 4-ją. Šitaip kalbėjo JAV senatoriai savo kalbose, pasakytose Senato Atstovų Rumuose vasario šešioliktos proga.

Iš to išeina išvada: 1. Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų reikalas yra suprastas. 2. Laisvosios tautos, JAV vadovaujant, ėmėsi žygių neteisėtai sovietų užgrobtų kraštų išlaisvinimui ir 3. Laisvasis pasaulis suprato komunizmo grėsmę, jeigu jis neimsis tinkamų žygių Europoje, Azijoje ir Tolimuose Rytuose.

Ir šiandien, kurioje pasaulio dalyje lietuviai bebatų, jie stengiasi laimėti to krašto viešąją opiniją, vyriausybę, spaudą, kas dalinai pasiekta. Ir kai prieš 13 metų Lietuva daug kam mažai buvo žinoma, tai šiandien ji linkeniujama didžiuosiose pasaulio laikraščiuose ir per radio. Lietuvos žurnalistai, įsikvebę tarp svetimųjų, kiekviena proga stengiasi iškelti Lietuvos vardą, supažindindami su šiandienine jos padėtimi komunistinėje vergovėje. Ir ne tik kad pasauliui žinoma Vakaruose gyvenančių lietuvių vedama išsilaisvinimo kova, bet žinomas ir krašte vedamas pasipriešinimas.

Ką tik pasibaigus Prahos procesui, kur buvo teisiami 14 komunistų, iš kurių 11 žydų, kurie teismo sprendimu buvo pakarti, rauda žydų suėmimo banga užplūdo

Sov. Sąjunga. Maskvoje suimti 9 gydytojai — profesoriai, kurių tarpe 6 žydai. Suimtųjų žydų skaičiuje yra asmeninis Stalino gydytojas, vienas gydytojas — ministro teisėms, kitas — centrinės gydytojų kolegijos narys ir t.t. Daug suimtųjų gydytojų buvo apdovanoti Lenino ordinu. Šiandien jie apkaltinti Zdanovo ir kitų generolų bei aukštų komunistinių pareigūnų nužudymu. Kiek šiuose kaltinimuose tiesos — neaišku. Tačiau Kremlius, norėdamas užmaskuoti sau nepaikimų asmenų nužudymą, kalte suverčia gydytojams, kad tuo partija paliktą teisi. Reikia prisiminti, kad nuo antrojo karo pabaigos, po „staigios ir nepagydomos“ ligos, mirė daugiau kaip 40 generolų. O kokią jų mirtis buvo tikrąmoje? Maskva matydama, kad daugelis Sov. Sąjungos gyventojų, o ypač karininkijos, suprato komunizmą nuogrėžia nuo jo, ėmėsi niekšingos žudymo politikos, kalte suversdama gydytojams, arba gydytojais, čekisto revolverio grasinami, paskelbia, kad mirties priežastis — staigi ir nepagydoma liga.

Tenka pažymėti, kad didžiausias Sov. Sąjungoje gydytojas yra pats čekos vadas, žydas Čerija, kurio išrašytais receptais daug nekaltų žmonių nuvaryta į kapus.

Stalinas, prarijęs Hitlerio taurėje paskutinius likusius nūdus ir sekdamas jo pėdomis, sistemingai pradėjo žydų žudynes ir tapo didžiausiu jų persekiotoju. Kasdien vis nauji ir nauji žydai suimami aukštojo sovietų viršūnėj. Vėliausiai žydų pogromų banga užplūdo Rytų Vokietiją. Čia daugelis žydų atleigiami iš pareigų ar grūdami į kalėjimus. R. Vokietijos žydai, matydami partijos nusistatyną prieš juos, smarkia banga pradėjo bėgti į Vakarų. Leipcege, Drezdene ir Eiforte uždarytos žydų bendruomenės, nes jų vadai pabėgo į Vakarų. Pabėgėliai pareiškė, kad dabartiniu laiku sovietų elgesys su žydais esąs žvėriškas. Paskutiniu laiku iš R. Vokietijos kasdien perbėga nuo 20--30 žydų.

Žydų valymai siaučia ir Austrijoje. Suimtas žydų bendruomenės vadas, ko pasekoje ji uždaryta.

Žiauriai žydai persekiojami Vengrijoje. Vengrijos kompartijos vadovas Hadži vicname kompartijos posėdyje viešai pareiškė, kad visi žydai, už ma Vengrijoje aukštus postus, būtų atleisti iš pareigų. Tai sukėlė aukštųjų valdininkų — žydų nerimą, nes jų tarpan paterka pats Vengrijos diktatorius Rakoši ir slaptosios policijos viršininkas Gabori. Šiandien slaptosios policijos viršininkas Gabori su kitais 7 komunistais žydais įgras-

tas kalėjiman, o Vengrijos diktatorius Rakoši laikomas policijos priežiūroje.

Žydų valymai siaučia ir Sovietų Rusijoje. Kasdien Maskvoje, Leningrade ir kituose miestuose svimami vis nauji ir nauji žydai: gydytojai, partijos sekretoriai, įstaigų vadovai, karių vieton kišami tik rusai. Suimtieji žydai kaltinami šnipinėjimu Amerikai, Anglijai ir kt. Vakarų valstyboms, ardomąja Sovietų Sąjungos veikla, komunistinių pareigūnų nužudymu ir pan. Tačiau iš to išeina tik viena išvada: sovietai pasižymi, kaip tautinių mažumų naikintojai. Apie tai gali paliudyti pavolgio vokiečiai, kazokai, pabaltijiečiai, ir šiandien tai liudija masinės žydų žudynės. Buvusi kulturinga pavolgio vokiečių tautelė arba kazokai šiandien išnaikinti, išdeportuoti Sibiran į vergų darbo stovyklas, ar kenčia kalėjimuose. Apie sovietų nusistatymą išnaikinti Pabaltijo valstybes, aiškiai pasisakė pats Malenkovas, kada vienas diplomatinės pasiuntinybės Amerikoje tarnautojas (kuris dabar yra pabėgęs Amerikon) pasiūlė jam sakytis: „Ar nebūtų naudotiau, jeigu mes pabaltijiečiams suteiktume šokių tokių teisių?“ Malenkovas, piktai pažūrėjęs į tarnautoją, atžėžė: „Ar nežinai, kad Pabaltijo tautas mes turime išnaikinti?“

Šiandien Sov. Sąjungoje vykdoma baisiausia rasinė diskriminacija. Čia tik rusai laikomi žmonėmis ir ierinktaja tauta. Įstaigose aukštasias vietas gali užimti tik rusai, satalitiniuose kraštuose jau stengiamasi įvesti rusų kalbą. Per radio dažniausiai duodamos programos rusų kalba, mokyklose, vietoje tautinės kalbos, numatyta įvesti rusų kalbą, o lotynišką raidyną pakeisti rusišku. Ir tokia Kremlians politika šiandien pilnai vykdoma: deportuojami, grūdami į kalėjimus ir žudomi visi ne Rusijos piliečiai, kad tuomi rusai galėtų užsitikrinti sau pirmąją vietą.

Visa tai rodo, kad Sov. Sąjungos viduje esama tam tikros įtampos. To pasekoje reikia laukti naujų valymų partijoje ir pavergtųjų valstybių valdymo aparatuose.

Prancuzijos laikraščiai pranašauja, kad didžiausia žydų valymo anka busias pats Sov. Sąjungos slaptosios policijos viršininkas žydas Berija.

Šalia viso to reikia pažymėti, kad Stalinas sistemingą žydų naikinimo politiką jau pradėjo prieš keletą metų. Vien tik iš Rusijoje esančių 2 mil. žydų 600.000 kenčia konclageriuose ir apie 800.000 sugrūsta kalėjimuose.

UŽSIENIO ŽINIOS

01. 28. Lietuvos įgaliuotas ministras Vašingtone P. Žadeikis vakar dalyvavo užsienio diplomatų priėmime pas prez. Eisenhowerį.

01. 28. Į laisvę su šeimomis atplaukė 10.000 kinų žvejų. Daugiau kaip šeši šimtai laivelių laimingai pasiekė Honkongo pakraščius, o drauge ir laisvę.

01. 29. Italijos komunistų partijos vado Palmiro Toljati sūnus Albo Toljati paliko komunistų partiją ir grįžo į katalikų bažnyčią. Albo įstojo į krikščionių — demokratų partiją.

Dabar jis lanko universitetą.

02. 01. Korėjoje žuvo lietuvis Mykolas Matonis. Jis palaidotas Amerikoje, kur iš Korėjos atvežė lėktavu. Į Ameriką jį parlydėjo jo brolis — puškarininkis, taip pat karštaužantis Korėjoje.

02. 02. Amerikos aviacijos vadas Tolimuosiose Rytuose pareiškė, kad sovietai Rytuose turi 4.500 lėktuvų, o raudonoji Kinija — 2.500 lėktuvų.

02. 14. Amerika Olandijai perduoda vieną modernų povandeninį laivą, pagal savitarpio šalpos programą.

02. 14. Rytų Vokietijos vyriausybė sumobilizavo visus antrojo karo Hitlerio kariuomenėje tarnavusius povandeninių laivų kapitonus, specialistus ir jūrininkus.

Be to, apmokomi ir nauji povandeninių laivų jūrininkai.

02. 14. Kanados pastangos suformuoti 400 sprogminių lėktuvų grupę, sėkmingai vykdomi. Šiandien Kanada turi du šimtus sprogminių lėktuvų, kurie laikomi Europoje, ŠAP žinioje.

02. 15. R. Vokietijos vyriausybė uždarė su V. Vokietija 160 susisiekimo kelių, palikdama tik 8. Tuo norima užkirsti kelią masiniams perbėgimams.

Tarp Rytų ir Vakarų Vokietijos padaryta mirties zona.

02. 15. Korėjoje panaudojami nauji amerikietiški sprogminiai lėktuvai, kurie nakties metu radarinių prietaisų pagalba, dar žakanui akimis nepastebėjus prieš lėktuvo, jį suseka ir nušauna. Šis lėktuvas per kelias naktis jau nušovė 8 komunistų lėktuvus.

02. 16. Tautinės Kinijos partizanai buvo išsikėlę komunistinės Kinijos teritorijoje, 80 km. nuotolyje nuo Formozos salos, t.y. 16 km. į komunistinę Kiniją vienoje saloje.

Partizanai, išsilaukę užimtose pozicijose apie 30 val., vėl pasitraukė.